Sarracenia

Foto: Jos Beeren

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Sarracenia* is vernoemd naar de Franse arts en natuuronderzoeker Michel Sarrazin (1659-1736) uit Québec. Hij was een van de eersten die planten van dit geslacht naar de Franse botanicus Joseph Pitton de Tournefort stuurde voor wetenschappelijke studie. De Nederlandse naam voor het geslacht is trompetbekerplant, een directe verwijzing naar de kenmerkende, trompet- of kokervormige vangbladen (bekers) van de plant, die functioneren als val voor insecten.

Taxonomie

Sarracenia is het typegeslacht van de familie Sarraceniaceae, een kleine familie van vleesetende planten die zich hebben aangepast aan het leven in voedselarme (stikstofarme) moerassen en venen. De familie omvat naast *Sarracenia* ook de geslachten *Darlingtonia* en *Heliamphora*. Het geslacht *Sarracenia* telt ongeveer 8 tot 11 soorten, plus talloze natuurlijke en gekweekte hybriden.

- Rijk: Plantae
- Orde: Ericales
- Familie: Sarraceniaceae (Bekerplantfamilie)
- Geslacht: *Sarracenia*
- Soort: (meerdere soorten, bv. *S. purpurea*, *S. flava*, *S. leucophylla*, etc.)

Synoniemen

Binnen het geslacht *Sarracenia* zijn er weinig algemeen erkende synoniemen op geslachts- of soortniveau, hoewel individuele soorten vaak in het verleden onder andere namen werden geclassificeerd. De term 'trompetbekerplant' en 'Noord-Amerikaanse bekerplant' zijn gangbare namen.

Variëteiten en cultivars

Sarracenia is een zeer populair geslacht bij kwekers, wat heeft geleid tot een overvloed aan hybriden en cultivars, geselecteerd op kleur, vorm en grootte van de bekers. Omdat de cultivars zo talrijk zijn, wordt hier een selectie van populaire voorbeelden van hybriden en cultivars gegeven, vaak afgeleid van kruisingen tussen soorten als *S. flava*, *S. purpurea* en *S. leucophylla*:

- *Sarracenia* 'Daina's Delight' (opvallende hybride met rode en witte bekers)
- *Sarracenia* 'Scarlet Belle' (een hybride met korte, brede, felrode bekers en sterk geaderde kappen)
- *Sarracenia* 'Judith Hindle' (een sterke hybride met donkerpaarse tot rode buizen en felgroene en witte adering op de kap)
- *Sarracenia* 'Stevensii' (bekende, krachtige hybride, vaak met groen-rood geaderde kokers)
- *Sarracenia* 'Red Burg' (cultivar bekend om zijn diepe, donkere rode kleur)
- *Sarracenia* 'Mardi Gras' (een kleurrijke hybride)
- *Sarracenia* 'Tarnok' (een bijzondere cultivar met dubbele bloemen)
- Daarnaast zijn er vele benoemde variëteiten en vormen van de botanische soorten, zoals *S. flava* var. *maxima* (geheel groene bekers) en *S. purpurea* subsp. *venosa* (sterk geaderd).

Familie

De familie is Sarraceniaceae (Bekerplantfamilie), die gespecialiseerd is in vleesetende planten met vangbekers.

Hoogte

De hoogte van *Sarracenia* is zeer variabel en afhankelijk van de soort en cultivar. Dwergsoorten zoals *S. purpurea* kunnen slechts 10 tot 20 cm hoog worden, terwijl soorten als *S. flava* en *S. leucophylla* met hun vangbekers gemakkelijk 60 tot 90 cm, en soms zelfs meer dan 100 cm, kunnen bereiken.

Bloemkleur

De bloemen van *Sarracenia* zijn uniek. Ze verschijnen vroeg in de lente, vaak nog voordat de vangbekers volledig zijn ontwikkeld, en staan op lange stengels om bestuivers te scheiden van prooi. De bloemen zijn groot, knikkend en hebben een opvallende, paraplu-achtige stamper. De kleur varieert per soort, van geel (*S. flava*) tot rood (*S. minor*, *S. rubra*) en paarsrood (*S. purpurea*).

Bladkleur

De 'bladeren' zijn de vangbekers. De kleur van deze kokers is zeer divers en is een belangrijk sierkenmerk. De kleuren variëren van effen groen tot diep rood, bordeauxrood, of een combinatie van groen, wit en rood met opvallende adering. Soorten zoals *S. leucophylla* hebben witachtige 'vensters' aan de bovenkant van de koker.

Bloeiperiode

De bloei vindt plaats in het vroege voorjaar, meestal van maart tot mei. De vangbekers ontwikkelen zich daarna, gedurende de lente en de zomer.

Standplaats

Sarracenia is een moerasplant en vereist een constant vochtige tot zompige ondergrond. De plant moet altijd in een schotel water staan, dat uitsluitend uit regenwater, gedestilleerd water of osmosewater mag bestaan (ze verdragen geen kalk). Ze gedijen het best in de volle zon; veel licht is essentieel voor de ontwikkeling van de intense kleuren en de stevigheid van de vangbekers.

Herkomst

Het geslacht is inheems in het oosten en zuidoosten van Noord-Amerika. Het verspreidingsgebied strekt zich uit van de kustgebieden van de Verenigde Staten (van Florida tot Virginia) tot in het zuidoosten van Canada en het gebied van de Grote Meren (*S. purpurea* is de meest koude tolerante soort). Ze groeien in zure, natte graslanden, moerassen en venen.

Soort gewas

Sarracenia is een vaste, kruidachtige, vleesetende plant. Het is een geofyt, groeiend uit een ondergrondse wortelstok (rhizoom). De planten vangen insecten in hun kokervormige bladeren om extra mineralen (met name stikstof) te verkrijgen uit de verteerde prooien.

Vermeerderingswijze

De plant kan op twee manieren worden vermeerderd: door zaden en door deling van de wortelstok (rhizoom). Zaaien vereist een koude stratificatie om de kiemrust te doorbreken. Delen van de wortelstok is de meest gebruikelijke methode voor het vermeerderen van cultivars en hybriden, wat wordt gedaan in het vroege voorjaar, vlak voor het begin van de groei.

Klimaatzone

De winterhardheid is soortafhankelijk. De meeste soorten, vooral die uit het zuidoosten, zijn matig winterhard (tot ongeveer – 12 graden Celsius / USDA Zone 7). Echter, *Sarracenia purpurea* is veel koude toleranter en kan temperaturen-20 graden Celsius of lager verdragen (USDA Zone 3-6), mits de wortels niet uitdrogen. Ze hebben een koele winterrust nodig om in het voorjaar weer krachtig te groeien.

Insecten

Sarracenia is een vleesetende plant die insecten vangt. De vangbekers lokken insecten (vooral vliegende insecten zoals wespen, mieren en vliegen) met nectar en felle kleuren. De insecten glijden in de koker door de gladde wanden en worden verteerd door enzymen in het vocht onderin de beker. De bloemen worden echter bestoven door grotere insecten, met name bijen, die de bekers kunnen ontwijken door de bloem via een specifieke route te betreden en te verlaten.

Bronvermelding

https://volkoomen.nl/planten/sarracenia

https://www.plantsandflowersfoundationholland.org/kamerplantengids/sarracenia/

https://www.carnivora.nl/w/index.php?title=Sarracenia

https://nl.wikipedia.org/wiki/Sarracenia

https://www.kwaliteitsplanten.nl/sarracenia-leucophylla-trompetbekerplant

---

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Vernoemd naar Michel Sarrazin; trompetbekerplant verwijst naar de vorm van de vangbladen
Taxonomie	*Familie:* Sarraceniaceae, *Geslacht: Sarracenia*
Synoniemen	Noord-Amerikaanse bekerplant
Variëteiten en cultivars	'Daina's Delight', 'Scarlet Belle', 'Judith Hindle', 'Stevensii', 'Red Burg', 'Mardi Gras', 'Tarnok'
Familie	Sarraceniaceae (Bekerplantfamilie)
Hoogte	10 cm (*S. purpurea*) tot meer dan 100 cm (*S. flava*)
Bloemkleur	Geel, rood, paarsrood (paraplu-achtige bloemen)
Bladkleur	Groen, rood, paars, wit en geaderd (vangbekers)
Bloeiperiode	Maart- mei (vroege lente)
Standplaats	Volle zon, constant natte, zure, voedselarme grond (regenwater/gedestilleerd water)
Herkomst	Oost- en Zuidoost-Noord-Amerika (moerassen en venen)
Soort gewas	Vleesetende, vaste, kruidachtige plant (rhizoomgeofyt)
Vermeerderingswijze	Wortelstokdeling (rhizoom), zaaien (met koude stratificatie)
Klimaatzone	Soortafhankelijk: Matig tot zeer winterhard (USDA Zone 3-9), vereist winterrust
Insecten	Vangt insecten voor voeding; bloemen worden bestoven door bijen